

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут філології
Кафедра теорії та практики перекладу романських мов імені Миколи Зерова

**«Стилістичні аспекти перекладу іспанського сленгу українською мовою
(на матеріалі телесеріалу «Паперовий будинок»)»**

Кваліфікаційна робота
освітнього ступеня «бакалавр»
студентки 4 курсу бакалаврату
освітньої програми «Переклад з
іспанської та з англійської мов»,
спеціальність - 035 Філологія
Катерини САЄНКО

Науковий керівник:
проф. Оксана ВРОНСЬКА

«Допущено до захисту» Протокол
засідання кафедри теорії та практики
перекладу романських мов імені Миколи
Зерова протокол № 8 від
«24» квітня 2026 року завідувач
кафедри (підпис)
к.філол н. доц. Ірина ЦИРКУНОВА

КИЇВ-2026

АНОТАЦІЯ

У кваліфікаційній роботі досліджено стилістичні аспекти перекладу іспанського сленгу українською мовою на матеріалі телесеріалу «Паперовий будинок» (La casa de papel). Метою дослідження було виявити особливості відтворення сленгових одиниць у процесі аудіовізуального перекладу, визначити основні перекладацькі трансформації та оцінити ступінь збереження емоційно-експресивного забарвлення оригіналу в українському дубляжі.

У теоретичній частині роботи розглянуто поняття сленгу як мовного явища, його основні види та функції в аудіовізуальному тексті. Проаналізовано роль сленгу у формуванні мовленнєвої характеристики персонажів, передачі емоційності та створенні ефекту природності мовлення. Також досліджено основні види аудіовізуального перекладу, зокрема дублювання, субтитрування, закадровий переклад і синхронізацію, а також охарактеризовано методологічні підходи до перекладу сленгу з урахуванням лінгвістичних, прагматичних і культурних чинників.

Практична частина присвячена аналізу лексико-стилістичних особливостей телесеріалу «Паперовий будинок» та дослідженню способів перекладу іспанського сленгу українською мовою. Встановлено, що в мовленні персонажів широко використовуються молодіжний сленг, кримінальний жаргон, просторіччя та вульгаризми, які виконують емоційно-експресивну, характеротворчу та соціальну функції. У процесі перекладу найчастіше застосовуються такі перекладацькі трансформації, як функціональний відповідник, стилістична адаптація, експресивна заміна, компенсація, конкретизація, нейтралізація, евфемізація та фразеологічна заміна. Аналіз показав, що перекладачі переважно орієнтуються на відтворення комунікативного ефекту та стилістичного забарвлення оригіналу, а не на буквальну передачу окремих мовних одиниць.

Результати дослідження засвідчили, що успішний переклад іспанського сленгу українською мовою потребує комплексного врахування мовних, культурних і прагматичних особливостей аудіовізуального тексту. Використання функціонально близьких українських відповідників дозволяє зберегти природність мовлення персонажів, їхню соціальну характеристику та емоційний вплив на глядача. Отримані результати можуть бути використані у практиці аудіовізуального перекладу, а також у подальших дослідженнях проблем перекладу розмовної та стилістично маркованої лексики.

ABSTRACT

This qualification thesis examines the stylistic aspects of translating Spanish slang into Ukrainian based on the television series *La casa de papel* (Money Heist). The main objective of the study is to identify the peculiarities of rendering slang expressions in audiovisual translation, determine the most frequently used translation transformations, and evaluate the degree of preservation of the original expressive and emotional colouring in the Ukrainian dubbing.

The theoretical part of the thesis discusses the concept of slang as a linguistic phenomenon, its main types and functions in audiovisual texts. Particular attention is paid to the role of slang in characterisation, emotional expression, and the creation of natural speech. The study also outlines the main types of audiovisual translation, including dubbing, subtitling, voice-over translation, and synchronization, and describes methodological approaches to slang translation with regard to linguistic, pragmatic, and cultural factors.

The practical part is devoted to the analysis of the lexical and stylistic features of the television series *La casa de papel* and the translation of Spanish slang into Ukrainian. The analysis demonstrates that the speech of the characters contains a wide range of youth slang, criminal jargon, colloquial expressions, and vulgarisms. The most frequently used translation transformations include functional equivalence, stylistic adaptation, expressive substitution, compensation, concretization, neutralization, euphemization, and phraseological substitution. The study shows that translators tend to focus on reproducing the communicative effect and stylistic colouring of the original rather than on the literal rendering of individual lexical units.

The results of the research confirm that successful translation of Spanish slang into Ukrainian requires consideration of linguistic, cultural, and pragmatic factors. The use of functionally equivalent Ukrainian expressions makes it possible to preserve the naturalness of the characters' speech, their social characteristics, and their emotional impact on the audience. The findings of the study may be applied in audiovisual

translation practice and in further research on the translation of colloquial and stylistically marked vocabulary.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1. СЛЕНГ У МОВОЗНАВСТВІ ТА ПЕРЕКЛАДІ.....	11
1.1 Поняття сленгу, його види та функції в аудіовізуальному тексті.....	11
1.2 Типологія аудіовізуального перекладу.....	16
1.3 Методологічні підходи до перекладу сленгу та основні перекладацькі трансформації.....	22
Висновки до розділу 1	27
РОЗДІЛ 2. ПРОБЛЕМАТИКА ВІДТВОРЕННЯ ІСПАНСЬКОГО СЛЕНГУ В ТЕЛЕСЕРІАЛІ «ПАПЕРОВИЙ БУДИНОК».....	29
2.1 Лексико-стилістичні особливості мовлення персонажів телесеріалу «Паперовий будинок».....	29
2.2 Аналіз перекладу іспанського сленгу українською мовою.....	33
2.3 Оцінка збереження емоційного забарвлення та стилістичних особливостей оригіналу в перекладі.....	39
Висновки до розділу 2.....	41
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	43
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	45
RESUMEN	

ВСТУП

У сучасних умовах глобалізації та стрімкого розвитку цифрових технологій аудіовізуальний контент посідає провідне місце в системі міжкультурної комунікації. Фільми, серіали та інші медіапродукти не лише розважають, але й формують уявлення про культурні, соціальні та мовні особливості різних народів. У цьому контексті особливої ваги набуває аудіовізуальний переклад, який забезпечує доступність іншомовного контенту для широкої аудиторії та водночас виступає засобом передачі не лише змісту, а й стилістичних, прагматичних і культурних характеристик оригіналу.

Однією з найбільш складних проблем аудіовізуального перекладу є відтворення сленгу — динамічного, експресивного та соціально зумовленого шару лексики. Сленг активно функціонує в сучасному мовленні, особливо в неформальних комунікативних ситуаціях, і широко представлений у діалогах персонажів аудіовізуальних творів. Його використання сприяє створенню ефекту природності мовлення, відображає індивідуальні характеристики персонажів, їхній соціальний статус, вік, професійну належність і емоційний стан. Таким чином, сленг є важливим елементом стилістичної організації аудіовізуального тексту, що безпосередньо впливає на його сприйняття глядачем.

Особливості функціонування сленгу в іспанській мові та його перекладу українською мовою становлять значний інтерес для сучасного перекладознавства. У межах аудіовізуального тексту сленг виконує не лише номінативну, а й прагматичну, експресивну та ідентифікаційну функції. Водночас його переклад пов'язаний із низкою труднощів, серед яких — відсутність прямих лексичних відповідників, культурна специфіка, варіативність значень, а також необхідність збереження емоційного та стилістичного ефекту оригіналу. Крім того, перекладач працює в умовах обмежень, характерних для аудіовізуального перекладу (часових, технічних, просторових), що додатково ускладнює процес відтворення сленгових одиниць.

Актуальність теми дослідження зумовлена зростанням обсягів аудіовізуального контенту та необхідністю його якісної адаптації для української аудиторії. Особливого значення набуває дослідження стилістичних аспектів перекладу сленгу, оскільки саме вони визначають рівень адекватності перекладу та його здатність відтворювати комунікативний ефект оригіналу. У цьому контексті показовим є аналіз перекладу іспанського сленгу українською мовою на матеріалі телесеріалу Паперовий будинок, який вирізняється високим рівнем експресивності, насиченістю розмовної лексики та різноманітністю мовних засобів. Незважаючи на зростаючий інтерес до проблем аудіовізуального перекладу, питання стилістично адекватного відтворення сленгу залишається недостатньо розробленим, що визначає наукову новизну та практичну значущість даного дослідження.

Мета роботи полягає у дослідженні стилістичних аспектів перекладу іспанського сленгу українською мовою на матеріалі телесеріалу «Паперовий будинок». Для досягнення поставленої мети передбачено розв'язання таких завдань:

- визначити сутність сленгу як мовного явища та охарактеризувати його основні риси;
- дослідити функції сленгу в аудіовізуальному тексті;
- розглянути типологію аудіовізуального перекладу;
- проаналізувати методологічні підходи до перекладу сленгу;
- здійснити аналіз лексико-стилістичних особливостей телесеріалу «Паперовий будинок»;
- дослідити особливості перекладу іспанського сленгу українською мовою;
- оцінити ступінь збереження емоційного забарвлення сленгу в перекладі.

Об'єктом дослідження є іспанський сленг в аудіовізуальному тексті. **Предметом дослідження** виступають стилістичні особливості його перекладу українською мовою.

Наукова новизна роботи полягає у комплексному аналізі стилістичних аспектів перекладу іспанського сленгу українською мовою з урахуванням лінгвістичних, прагматичних і культурних чинників. Особлива увага приділяється збереженню експресивності, емоційного забарвлення та функціональної ролі сленгу в аудіовізуальному тексті.

Теоретичне значення роботи полягає у поглибленні уявлень про сленг як мовне явище та про специфіку його функціонування в аудіовізуальних текстах, а також у розвитку підходів до аналізу перекладацьких стратегій. Практичне значення дослідження полягає у можливості використання його результатів у практиці аудіовізуального перекладу, а також у навчанні майбутніх перекладачів.

Методологія дослідження включає описовий метод, який було використано для характеристики особливостей сленгу та його функціонування в аудіовізуальному дискурсі. Зіставний аналіз дав змогу порівняти іспанські сленгові одиниці з їхніми українськими відповідниками в дубляжі телесеріалу. Метод перекладацьких трансформацій використовувався для визначення основних способів відтворення сленгу українською мовою та аналізу перекладацьких рішень. Контекстуальний аналіз дозволив дослідити значення сленгових одиниць залежно від конкретної мовленнєвої ситуації та емоційного контексту сцени. Прагматичний аналіз було застосовано для оцінки збереження емоційного впливу сленгу та його функцій у процесі перекладу.

Емпіричний матеріал. У практичній частині роботи проаналізовано сленгові одиниці та їх переклад українською мовою на матеріалі телесеріалу «Паперовий будинок».

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного розділу, загальних висновків, списку використаних джерел, резюме іспанською мовою та анотацій українською й англійською мовами. У першому

розділі розглянуто теоретичні засади сленгу в мовознавстві та перекладі, зокрема його види, функції, типологію аудіовізуального перекладу та методологічні підходи до перекладу сленгу. Другий розділ присвячено аналізу лексико-стилістичних особливостей телесеріалу «Паперовий будинок», дослідженню перекладу іспанського сленгу українською мовою та оцінці збереження його емоційного забарвлення. У загальних висновках узагальнено результати дослідження. Резюме іспанською мовою містить виклад актуальності, мети, завдань, методів і результатів дослідження.

РОЗДІЛ I. Сленг у мовознавстві та перекладі.

1.1. Види та функції сленгу в аудіовізуальному тексті.

Сленг є невід'ємною частиною сучасних мовних систем і одним із найбільш динамічних шарів лексики. Мова і мовлення розглядаються в сучасній лінгвістиці як діалектична єдність абстрактної системи та її індивідуальної реалізації в комунікації, тому сленг як мовне явище найяскравіше проявляється саме в живому повсякденному мовленні.[17, с 202] Це явище, яке отримало назву стилю нелітературної мови, існує переважно в неформальних ситуаціях спілкування, як зазначають такі дослідники, як Ірвінг Левін та Ерік Партрідж. Він активно функціонує в повсякденному мовленні, зокрема в усній комунікації, соціальних мережах, масовій культурі та медіа. Попри значну кількість наукових праць, присвячених цьому явищу, досі не існує єдиного усталеного визначення, оскільки він є багатограним, змінним і тісно пов'язаний із соціальними та культурними факторами. Лінгвостилістика вивчає використання мовних засобів у різних функціональних стилях і комунікативних ситуаціях, враховуючи їхню стилістичну роль у тексті та контексті мовлення, тому сленг розглядається не лише як лексичне, а й як стилістичне та соціокультурне явище.[11, с 26] Це пояснюється тим, що сленг постійно еволюціонує разом із суспільством, реагуючи на зміни в культурі, технологіях і способах комунікації. Внаслідок постійного розвитку мови сленг істотно впливає на розширення її лексичного складу та відображає нові соціальні тенденції, культурні явища й зміни в суспільних або технологічних процесах. Зазвичай він формується як відповідь на потребу в швидкій комунікації або як засіб створення відчуття належності до певної соціальної групи.[23, с 28]

На високому рівні мовної системи сленг можна визначити як сукупність розмовних, емоційно забарвлених мовних одиниць, що функціонують у мовленні представників різних соціальних, вікових і професійних груп. Жаргон як складник розмовного мовлення характеризується соціальною маркованістю,

експресивністю та здатністю відображати особливості мовної поведінки певних соціальних груп у межах сучасного дискурсу, тому його зазвичай пов'язують із певною професійною або соціальною спільнотою. [20, с 96] Натомість сленг є більш відкритим і динамічним мовним явищем, яке часто виходить за межі окремої групи та поступово проникає в загальноновживану мову. Завдяки цьому він може з часом втрачати свою маргінальність і ставати частиною нормативної лексики.

Структура сленгу значною мірою формується в межах молодіжного мовлення, де він функціонує як відносно автономний пласт лексики. У цьому контексті сучасний молодіжний сленг є різновидом розмовного мовлення, який обслуговує певні соціальні групи, відзначається експресивністю та постійною динамікою, а також поступово виходить за межі вузьких соціальних середовищ, проникаючи в загальноновживану мову.[9, с 16] У цьому середовищі сленг вирізняється високою динамічністю, креативністю та виразністю, а також легко піддається розпізнаванню й розумінню в межах відповідної спільноти. Його використання переважно охоплює спілкування в певній віковій групі, таким чином стає основним засобом групової ідентичності. Молодіжний сленг не лише відображає прагнення до мовної гри, креативності та самовираження, а й водночас фіксує актуальні соціальні тенденції, культурні впливи й ціннісні орієнтири. Він часто виникає як реакція на потребу вирізнитися або створити власний код спілкування, зрозумілий лише «своїм».

Сленгізми як мовні одиниці характеризуються яскравою експресивністю, образністю та метафоричністю. Стилїстика як розділ мовознавства вивчає функціонування мовних одиниць у різних сферах спілкування та закономірності їх доцільного й мотивованого використання, тому сленгізми розглядаються як важливий об'єкт стилістичного аналізу.[8, с 9] Вона також досліджує стилі мовлення і стилістичні можливості мовних засобів, які забезпечують точність, виразність і доречність висловлювання. Вони не лише називають предмети чи

явища, про які йдеться, а й передають оцінки, ставлення, емоції та судження мовця щодо ситуації або співрозмовника. Завдяки цьому сленг стає ефективним інструментом вираження суб'єктивності мовця. Такі одиниці часто мають іронічне, гумористичне або пейоративне забарвлення й слугують засобом впливу на адресата та формування певного комунікативного ефекту. Мова є не лише засобом спілкування, а й інструментом мислення та вираження думок. Розмовне мовлення характеризується використанням побутової лексики, емоційності, коротких і неповних речень, а також вставних і повторюваних конструкцій.[6, с 3] У багатьох випадках саме через сленг передається прихований зміст або емоційний підтекст висловлювання. У розмовному мовленні значну роль відіграє участь адресата, який активно доповнює й інтерпретує повідомлення, через що зміст висловлювання часто є частково імпліцитним і залежить від контексту та спільного досвіду комунікантів.[35, с 12]

Для сленгу притаманні висока варіативність і нестабільність: багато сленгових одиниць швидко з'являються та так само швидко виходять з ужитку. Це пов'язано з постійним прагненням мовців до новизни й оригінальності у вираженні думок. Водночас сленг вирізняється активним використанням метафоричної мови, що зумовлює його підвищену креативність і експресивність. Таким чином, сленг постає своєрідним індикатором актуальних тенденцій у мові та культурі. Нині без спеціального словника та базового знання іспанського сленгу складно зрозуміти навіть просте повідомлення.[24, с 162]

Таким чином, мовотворення у сфері сленгу значною мірою ґрунтується на асоціативному мисленні, переосмисленні значень, їх скороченні, а також різноманітних словотвірних трансформаціях. До цього також додаються такі процеси, як запозичення, аббревіація, словоскладання та фонетичні зміни. Це вказує на те, що мовна еволюція є дуже активною, а сленг є одним із рушійних факторів, що стимулюють сучасне лексичне будівництво в мові.

З функціональної точки зору, існує багато аспектів сленгу. По-перше, він працює емоційно, як функція, дозволяючи мовцям передавати свої почуття більш яскраво та експресивно. Не менш важливою є ідентифікаційна функція, сленг є маркером, що позначає, що людина належить до соціальної групи або групи людей певної вікової групи. Слова з того ж словника також дозволяють мовцям підкреслити свою “належність” до групи і “інших” — у колі “слухачів” (“аутсайдерів”), тим самим формуючи межі соціальної взаємодії.

Крім того, сленг виконує представницьку роль, представляючи світогляд, цінності та поведінку носіїв мови. У цій ситуації він виконує функцію не тільки через спілкування, але й діючи більше як інструмент соціальної взаємодії. Прагматична частина також заслуговує на увагу, оскільки вона встановлює невимушений настрій серед вербальних обмінів, знижує формальність і зближує людей один з одним; ситуація, яка вимагає емоційного контакту між людьми. Саме завдяки цьому сленг широко використовується в неофіційних комунікативних ситуаціях. У цьому контексті розмовно-побутовий стиль характеризується усністю, емоційністю та невимушеністю спілкування, що зумовлює його діалогічний характер і активне використання в повсякденних комунікативних ситуаціях.[3, с 27]

Культурна функція сленгу також є важливою, оскільки вона символізує специфіку певного суспільства, включаючи традиції, поточні явища та соціальні практики. У цьому контексті особливо показовим є аудіовізуальний простір, адже загальновідомо, що кіно – це культурний феномен, який детермінує, варіює та зміцнює світогляд глядача, а отже виступає одним із ключових каналів поширення та закріплення сленгових одиниць.[15. с 2] Сленг відображає історичні процеси, вплив масової культури, інтернет-комунікації та глобалізаційні тенденції.

Серед різних форм функціонування сленгу виокремлюють загальні та спеціалізовані різновиди, значення яких може змінюватися залежно від

соціальної чи професійної належності мовця. Нейтральний сленг (який лише створює неформальність) і знижений (де є виражене емоційне або навіть грубе забарвлення) класифікуються за експресивністю. Особлива група вульгаризмів називається сленгом, чий стилістичний рівень швидко знижується і в основному виражає сильні емоції. Така класифікація дозволяє глибше зрозуміти функціонування сленгу в різних комунікативних ситуаціях.

В аудіовізуальному тексті сленг набуває особливого значення, оскільки він інтегрується з іншими візуальними та звуковими складовими твору. Це основний процес для лінгвістичного зображення персонажів, показуючи їх соціальний клас, формальну освіту, професійні асоціації, вік та психологічні риси. Завдяки сленгу діалоги звучать природно, персонажі набагато точніше відображають реальне мовлення. Це сприяє підвищенню автентичності аудіовізуального продукту. Так, у «Паперовому будинку» підліткові риси персонажів проявляються в емоційності, пошуку ідентичності та конфлікті з дорослими, що безпосередньо впливає на їхнє мовлення. Масова культура, у свою чергу, сприяє активному використанню сленгу й розмовних форм у їхніх діалогах, підсилюючи ефект реалістичності.[31. с 26]

Крім того, сленг також допомагає створювати емоційну напругу, гумор або іронію, ключові елементи аудіовізуального наративу. Він також слугує для відтворення культурного контексту твору, оскільки багато сленгізмів мають національно специфічний характер. Це особливо актуально в умовах глобалізації, враховуючи, що аудіовізуальний контент поширюється серед різних мовних слухачів і потребує адаптації.

Але в той же час сленг в аудіовізуальних текстах має використовуватися обережно, і стилістична мотивація є ключовою. Надмірне або неправильне використання таких одиниць може погіршити якість мови або зіпсувати мету автора. З іншого боку, точне використання сленгу дозволяє досягти точного

рівня стилістичної достовірності, що ще більше занурює глядача в художню сферу твору та сприяє кращому сприйняттю змісту.

Отже, сленг є складним і багатогранним мовним явищем, яке відіграє особливо важливу роль у формуванні та сприйнятті аудіовізуального тексту. Його значення не обмежується лише передачею фактичної інформації: сленг активно впливає на створення емоційного фону висловлювання, допомагає передати індивідуальні риси персонажів, їхній соціальний статус, вік, належність до певної групи чи субкультури. Здається, що саме завдяки сленгу мовлення героїв стає більш природним, живим і переконливим, а сам аудіовізуальний продукт — ближчим до реального мовного середовища.

Крім того, сленг є важливим носієм культурної інформації, оскільки відображає специфіку мислення, цінностей та комунікативних норм певного суспільства. У цьому контексті він виступає не лише як мовний, а й як соціокультурний феномен, який потребує уважного аналізу. Особливо це стосується аудіовізуальних текстів, де поєднання вербального та невербального компонентів (інтонації, міміки, жестів, візуального ряду) посилює значення сленгових одиниць і ускладнює їх адекватне відтворення іншою мовою.

З огляду на це, сленг стає важливим об'єктом перекладознавчих досліджень, оскільки його передача вимагає не лише мовної, але й культурної адаптації. Перекладач має враховувати контекст, прагматичне навантаження, стилістичне забарвлення та очікування цільової аудиторії. Саме тому сленг виступає важливим інструментом для аналізу, перекладу та інтерпретації сучасних медіатекстів, дозволяючи глибше зрозуміти їхню функціональність, комунікативну спрямованість і вплив на реципієнта.

1.2. Типологія аудіовізуального перекладу.

Аудіовізуальний переклад на сьогодні є однією з найактуальніших і водночас найменш усталених галузей перекладознавства, що зумовлено стрімким розвитком кінематографу, телебачення та цифрових медіа, які формують сучасний інформаційний простір і суттєво впливають на повсякденне життя людей. Фільми, серіали, анімація та інші види аудіовізуального контенту стали невід'ємною частиною масової культури, що, у свою чергу, спричиняє постійне зростання попиту на їх якісний, точний і водночас адаптований переклад. У сучасному медіапросторі аудіовізуальний переклад відіграє важливу роль у міжкультурній комунікації, забезпечуючи передачу розмовної та експресивної лексики для іншомовного глядача.[34, с 3] У цьому контексті аудіовізуальний переклад постає як складний і багатовимірний процес, який поєднує різні підходи до передачі змісту іншомовного медіапродукту, враховуючи не лише мовний рівень, але й візуальний ряд, інтонацію, темп мовлення, жести та міміку персонажів, що разом формують цілісне сприйняття тексту. Аудіовізуальний переклад характеризується взаємодією вербального тексту, звуку та зображення, що створює додаткові труднощі для перекладача порівняно з письмовим перекладом.[33, с 12] Саме ця мультимодальність робить аудіовізуальний переклад особливо складним, адже перекладач змушений працювати в умовах часових і технічних обмежень, зокрема при створенні субтитрів або дубляжу, де важливо зберегти баланс між змістом, природністю звучання та синхронізацією з відеорядом. Переклад реплік персонажів повинен враховувати взаємозв'язок мовлення з візуальним контекстом, оскільки гумор, іронія та емоційність часто створюються через поєднання кількох семіотичних елементів. [32, с 31] Крім того, важливим аспектом є культурна адаптація, оскільки переклад має відповідати очікуванням цільової аудиторії, передавати гумор, емоційність і стилістичні особливості оригіналу, не втрачаючи при цьому своєї зрозумілості. Таким чином, аудіовізуальний переклад виступає не лише як технічне відтворення тексту, а як складна інтерпретаційна діяльність, що поєднує лінгвістичні, культурні та прагматичні чинники і відіграє ключову роль

у забезпеченні ефективної міжкультурної комунікації в умовах глобалізованого світу.

У науковій літературі поряд із терміном «аудіовізуальний переклад» вживаються також такі поняття, як «екранний переклад», «медіапереклад» або «кінопереклад». На нашу думку, саме термін «аудіовізуальний переклад» є найбільш вдалим, оскільки він найповніше відображає специфіку цього явища, а саме поєднання аудіального та візуального каналів передачі інформації. Важливо підкреслити, що на відміну від традиційного перекладу, тут перекладач працює не лише з текстом, а з комплексним семіотичним простором, у якому значення формується одночасно мовленням, зображенням, музикою, інтонацією та монтажем.

Саме ця багатовимірність робить аудіовізуальний переклад особливим видом перекладацької діяльності. Його не можна повністю віднести ні до усного, ні до письмового перекладу, оскільки він поєднує риси обох. Усний переклад характеризується необхідністю швидкого сприйняття та відтворення інформації, що особливо важливо в аудіовізуальному перекладі серіалів і фільмів.[21, с 14] З одного боку, переклад має бути заздалегідь підготовлений і оформлений (як у письмовому перекладі), а з іншого — він функціонує в реальному часі сприйняття, подібно до усного мовлення. Деякі дослідники тривалий час розглядали аудіовізуальний переклад не як повноцінний переклад, а як адаптацію, оскільки цей вид діяльності обмежується просторовими та часовими параметрами аудіовізуального тексту.[25, с 121-123] Саме ці обмеження і визначають специфіку аудіовізуального перекладу як окремої галузі, адже вони змушують перекладача не лише передавати зміст, а й постійно адаптувати його до формату.

У сучасному перекладознавстві існує кілька підходів до класифікації аудіовізуального перекладу, проте найчастіше виокремлюють чотири основні види: субтитрування, дублювання, синхронізацію та закадровий переклад.

Кожен із цих видів має свої особливості, переваги та недоліки, що впливають на вибір перекладацьких стратегій.

Одним із найпоширеніших способів перекладу кінотекстів є субтитрування, яке передбачає передавання усного мовлення у фільмі у вигляді тексту, що відображається в нижній частині екрана під час перегляду.[22, с 162] Такий спосіб перекладу дає змогу глядачеві одночасно сприймати оригінальний звуковий ряд і перекладені репліки персонажів. Однак цей процес не є таким простим, як може здатися на перший погляд. Перекладач змушений працювати в умовах жорстких обмежень: кількість символів у рядку, тривалість відображення субтитрів, швидкість читання глядача. У зв'язку з цим виникає необхідність компресії тексту, тобто скорочення реплік без втрати основного змісту. На нашу думку, саме в цьому полягає одна з найбільших складностей субтитрування, адже перекладач повинен вирішити, яка інформація є ключовою, а яку можна опустити.

Водночас субтитрування має низку суттєвих переваг. Передусім воно дозволяє зберегти оригінальний звуковий ряд, що дає змогу глядачеві почути справжні голоси акторів і відчувати їхню емоційну гру. Крім того, цей вид перекладу є менш затратним і швидшим у виробництві порівняно з дублюванням. Не менш важливою є й освітня функція субтитрів, оскільки вони сприяють вивченню іноземних мов. Проте не можна ігнорувати той факт, що для частини глядачів необхідність одночасно читати текст і стежити за відеорядом створює певні труднощі сприйняття.

Дублювання, у свою чергу, є принципово іншим підходом до перекладу аудіовізуального контенту. Його суть полягає у повній заміні оригінального звукового ряду перекладеним, виконаним акторами озвучування. Основною метою дублювання є створення максимальної ілюзії природності, коли глядач не відчуває, що переглядає перекладений продукт. Ми вважаємо, що саме цей ефект

«невидимості перекладу» робить дублювання таким популярним у багатьох країнах.

Разом із тим дублювання є одним із найскладніших і найдорожчих видів перекладу. Воно вимагає залучення великої кількості фахівців, зокрема перекладачів, редакторів, акторів озвучування та звукорежисерів. Особливої уваги потребує синхронізація перекладеного тексту з рухами губ акторів (ліпсинк), що значно обмежує свободу перекладача. Крім того, існує ризик втрати частини емоційного забарвлення оригіналу, адже навіть професійні актори не завжди можуть повністю відтворити інтонацію та стиль мовлення.

Синхронізація як складник аудіовізуального перекладу відіграє важливу роль у забезпеченні узгодженості між мовленням і зображенням. Вона передбачає точне визначення моментів початку і завершення реплік, а також їх відповідність відеоряду. У сучасній практиці синхронізація розглядається не лише як технічний, а й як комунікативний інструмент, що сприяє кращому сприйняттю перекладеного тексту. На нашу думку, саме баланс між точністю та зручністю сприйняття є ключовим у цьому процесі.

Закадровий переклад, який широко використовується в Україні та інших країнах Східної Європи, є найбільш економічно доцільним варіантом перекладу аудіовізуальної продукції. Його особливість полягає у накладанні перекладеного тексту поверх оригінального звукового ряду, який залишається частково чути. Такий підхід не потребує точної синхронізації з артикуляцією акторів, що значно спрощує процес перекладу. Як правило, закадровий переклад виконується одним або двома дикторами, що також знижує витрати на виробництво.

Популярність закадрового перекладу в Україні пояснюється не лише економічними причинами, а й певною звичкою аудиторії до такого формату. Водночас цей вид перекладу створює лише умовну ілюзію достовірності та не

завжди дозволяє повністю зануритися в атмосферу фільму, що можна вважати його недоліком.

Вибір конкретного виду аудіовізуального перекладу залежить від низки факторів, серед яких ключовими є економічні можливості, терміни виконання та очікування аудиторії. Важливу роль також відіграють історичні та культурні традиції. Наприклад, у Франції та Німеччині переважає дублювання, що пов'язано з прагненням зберегти національну мовну ідентичність, тоді як у скандинавських країнах більш поширеним є субтитрування. В Україні ж традиційно домінує закадровий переклад, хоча останнім часом спостерігається зростання популярності дублювання.

Сучасний розвиток аудіовізуального перекладу характеризується активним впровадженням цифрових технологій, що суттєво розширило його можливості та сприяло появі нових форм AVT, зокрема voice-over, аудіодискрипції, а також сучасного програмного забезпечення для створення субтитрів і дубляжу.[19, с 8] Унаслідок цього набули поширення й аматорські форми перекладу, такі як fansubbing і fandubbing, які дозволяють оперативно перекладати новий медіаконтент та швидко поширювати його серед аудиторії. Однак, незважаючи на оперативність і широку доступність таких перекладів, їхній рівень якості часто є нижчим порівняно з професійними перекладацькими роботами.

Реципієнти аудіовізуального контенту одночасно виступають глядачами, слухачами й читачами, обробляючи інформацію через різні семіотичні канали. Саме тому аудіовізуальний переклад вимагає від перекладача не лише мовної компетентності, а й здатності враховувати особливості комплексного сприйняття медіатексту.[10, с 33]

Отже, аудіовізуальний переклад є складним, багаторівневим і динамічним явищем, що поєднує мовні, технічні та культурні аспекти. Його типологія відображає різноманітність способів передачі змісту аудіовізуальних текстів,

кожен із яких має свої особливості. Ми вважаємо, що подальший розвиток цієї галузі безпосередньо залежатиме від технологічного прогресу та змін у потребах аудиторії, що робить її перспективним напрямом для подальших наукових досліджень.

1.3. Методологічні підходи до перекладу сленгу.

Методологічні підходи до перекладу сленгу передбачають насамперед глибоку орієнтацію на контекст і прагматичне значення висловлювання, оскільки сленгові одиниці функціонують переважно в конкретних комунікативних ситуаціях і тісно пов'язані з інтенцією мовця. Переклад сленгу значною мірою залежить від контексту, адже прямі словникові відповідники не завжди здатні передати стилістичне та емоційне забарвлення оригіналу, тому перекладач змушений добирати контекстуальні відповідники відповідно до ситуації мовлення.[12, с 9-10] У процесі перекладу важливо враховувати не лише буквальний зміст висловлювання, а й його емоційність, іронічність, ступінь фамільярності та соціальну дистанцію між співрозмовниками. Значення сленгових виразів нерідко формується також через інтонацію, міміку або інші невербальні компоненти, що особливо характерно для аудіовізуального контенту. Саме тому під час перекладу сленгу в аудіовізуальних творах перекладач повинен враховувати не лише мовну відповідність, а й культурні та стилістичні особливості, а також специфіку медіаформату, зокрема синхронізацію реплік у дубляжі.[37, с 4] Отже, переклад сленгу виходить за межі простого лексичного відтворення й потребує комплексного аналізу комунікативної ситуації та прагматичного впливу висловлювання на реципієнта.

Важливим аспектом перекладу сленгу є соціокультурна адаптація, яка лежить в основі адекватного відтворення мовлення персонажів і забезпечує природне сприйняття тексту цільовою аудиторією. Переклад і перекладознавство в незалежній Україні активно розвивалися, поєднуючи традиції класичного перекладу з новими адаптивними стратегіями та розширюючи його жанрові й

мовні можливості.[28, с 21] У зв'язку з цим перекладач виконує роль не лише мовного посередника, а й культурного медіатора, оскільки його завдання полягає у відтворенні комунікативного ефекту оригіналу в іншому культурному середовищі. Сленг є культурно маркованим елементом мови, тому його переклад часто ускладнюється відмінностями між культурним і мовним середовищем оригіналу та перекладу. [36, с 94] Крім того, культурні особливості мови впливають на її лексичну та структурну організацію, а реалії однієї культури часто не мають прямих відповідників в іншій, тому перекладачеві іноді доводиться змінювати форму висловлювання задля збереження його змісту та прагматичного впливу. [7, с 106] Культурний контекст впливає на вибір способів відтворення мовних одиниць, зокрема сленгу в аудіовізуальних текстах. [30, с 139] Особливо це стосується сленгу, пов'язаного з локальними реаліями, субкультурами або специфічними соціальними практиками. Наприклад, мовлення геймерів, користувачів соціальних мереж чи представників молодіжних спільнот часто містить культурні коди, які потребують адаптації, а не буквального перекладу. Міжкультурна комунікація передбачає взаємодію носіїв різних мов і культур, під час якої важливу роль відіграють національно-культурні особливості мовної та позамовної поведінки, а їх неврахування може призводити до комунікативних непорозумінь. [1, с 253]

Окремої уваги заслуговує проблема варіативності перекладацьких рішень, адже один і той самий сленгізм може мати кілька інтерпретацій і, відповідно, різні варіанти перекладу. Це підкреслює творчий характер перекладацької діяльності, оскільки перекладач змушений обирати найбільш доречний варіант з урахуванням контексту, жанру твору та особливостей цільової аудиторії. Під час перекладу розмовної та сленгової лексики перекладач нерідко використовує не буквальні відповідники, а стилістично близькі мовні засоби, які дають змогу зберегти прагматичний ефект і природність реплік персонажів. [18, с 12] Саме тому короткі емоційні висловлювання можуть перекладатися по-різному, від нейтральних варіантів до експресивно підсилених форм, залежно від

комунікативної ситуації. У художніх текстах зазвичай допускається більша свобода перекладу, тоді як у публіцистичних або офіційних матеріалах сленг часто піддається пом'якшенню чи нейтралізації. Під час перекладу сленгізмів нерідко спостерігається часткова або повна нейтралізація їхнього стилістичного забарвлення через відсутність прямих відповідників у мові перекладу та необхідність збереження зрозумілості для цільової аудиторії. [16, с 13] Отже, правильний вибір перекладацького варіанта є важливою умовою збереження природності тексту та його комунікативного впливу.

Значну роль у перекладі сленгу відіграють перекладацькі трансформації, які дозволяють адаптувати зміст і форму висловлювання до норм цільової мови та забезпечити його природне сприйняття реципієнтом. До найпоширеніших трансформацій належать конкретизація, генералізація, модуляція, антонімічний і описовий переклад, а також додавання й опущення окремих мовних елементів. Вибір того чи іншого прийому залежить від контексту, комунікативної ситуації та особливостей сленгової одиниці, тому на практиці такі трансформації часто застосовуються комплексно. [2, с 104] Водночас перед здійсненням адаптації перекладач повинен проаналізувати зміст і функцію висловлювання, оскільки адаптація має бути адекватним еквівалентом або описом певної реальності. [13, с 246] Саме гнучке використання перекладацьких трансформацій дає змогу досягти максимальної адекватності перекладу, особливо у випадках відтворення культурно специфічного або стилістично маркованого сленгу. У цьому процесі перекладач застосовує різні стратегії та трансформації, що дозволяють передати не лише зміст, а й стилістичне забарвлення мовлення, зокрема розмовні та культурно специфічні елементи. [5, с 43]

Особливе місце серед перекладацьких прийомів посідає компенсація, яка є одним із ключових інструментів відтворення сленгу в перекладі. У процесі передачі сленгових одиниць майже неминуче виникають певні втрати — стилістичні, емоційні або культурні, тому перекладачеві доводиться

компенсувати їх за допомогою інших мовних засобів або зміни структури висловлювання. Такий підхід є особливо важливим у тих випадках, коли прямий відповідник у мові перекладу відсутній або звучить неприродно. Під час перекладу еквівалентність може досягатися не лише на рівні форми, а й на рівні функції та стилістичного впливу на реципієнта. [38, с 6] Компенсація може реалізовуватися як у межах окремого фрагмента тексту, так і в іншій його частині, що дозволяє зберегти загальну стилістичну цілісність твору та передати атмосферу оригіналу. У зв'язку з цим варто зазначити, що навіть дуже вдалий переклад іспанського сленгу українською мовою не завжди сприймається як буквальний еквівалент, адже якісний переклад зазвичай визначається як конгеніальний, тобто такий, що органічно відтворює стиль і комунікативний ефект оригіналу. [14, с 1-2]

Не можна оминати і вплив цифрового середовища, яке суттєво змінює природу сленгу. Сучасний сленг формується під впливом соціальних мереж, мемів, онлайн-комунікації, що робить його ще більш динамічним і нестабільним. Перекладач повинен постійно взаємодіяти з цим середовищем, щоб залишатися в курсі актуальних мовних тенденцій. Інтернет-сленг часто включає аббревіатури, скорочення, гру слів, які складно передати традиційними засобами. У таких випадках перекладач може або зберігати оригінальну форму, або створювати функціонально подібні вирази, орієнтуючись на сприйняття аудиторії.

Крім того, важливим чинником у процесі перекладу сленгу є врахування особливостей цільової аудиторії, оскільки саме вона значною мірою визначає доречність використання тих чи інших мовних засобів. Різні вікові та соціальні групи по-різному сприймають неформальну лексику, тому перекладач повинен чітко усвідомлювати, для кого призначений текст, і відповідно адаптувати його мовне оформлення. Адекватний переклад сленгу передбачає відтворення комунікативної функції та природності мовлення персонажів із урахуванням норм і стилістичних особливостей мови перекладу. [4, с 63] Саме тому в

перекладах, орієнтованих на молодіжну аудиторію, часто використовують сучасний і динамічний сленг, тоді як для ширшого кола реципієнтів перевага надається більш нейтральним мовним засобам. Особливі труднощі виникають при перекладі соціально та стилістично маркованої лексики, зокрема сленгу, що потребує адаптації з урахуванням прагматичного ефекту та мовної норми цільової аудиторії. [27, с 114]

Важливу роль також відіграє етап редагування перекладу. Навіть якщо сленг було передано адекватно з точки зору значення, необхідно перевірити, чи звучить текст природно і чи не створює відчуття штучності. Зазвичай, саме на цьому етапі часто виявляються недоліки перекладу, пов'язані з надмірною буквальністю або невдалим вибором стилістичних засобів. Редагування дозволяє вдосконалити текст і зробити його більш органічним для цільової мови.

Отже, методологічні підходи до перекладу сленгу ґрунтуються на поєднанні лінгвістичних, культурних і прагматичних чинників, що забезпечують адекватне відтворення змісту та стилістичного забарвлення оригіналу. У сучасному перекладознавстві переклад розглядається як міжкультурний процес передачі мовних і культурних концептів у систему цільової мови, що особливо ускладнюється при відтворенні культурно маркованих елементів. [26, с 149] У зв'язку з цим переклад сленгу вимагає від перекладача не лише ґрунтовних знань і професійного досвіду, а й креативності, гнучкості мислення та здатності адаптуватися до постійних змін мовного середовища. Важливе місце в цьому процесі посідає текстоцентричний підхід, який передбачає аналіз тексту як цілісної комунікативної одиниці. Текстоцентричний підхід у перекладі передбачає розгляд тексту як цілісної одиниці, де всі мовні елементи аналізуються у межах контексту та комунікативної функції, а перекладач прагне створити функціонально еквівалентний текст з урахуванням його когезії, когерентності та впливу на цільову аудиторію. [29, с 207] Таким чином, успішний переклад сленгу полягає не у буквальному відтворенні форми, а у

збереженні його функції, стилістичного ефекту та прагматичного впливу на реципієнта, що робить цей процес одним із найскладніших і водночас найцікавіших у перекладацькій практиці.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ I

У першому розділі було розглянуто сленг як складне й багатогранне мовне явище, що активно функціонує в сучасному мовленні та відіграє важливу роль у формуванні аудіовізуального тексту. З'ясовано, що сленг є динамічним пластом лексики, який постійно змінюється під впливом соціальних, культурних і технологічних чинників. Його особливістю є виразна емоційність, експресивність, образність та тісний зв'язок із певними соціальними, віковими або професійними групами. Сленг виконує не лише комунікативну, а й ідентифікаційну, прагматичну, емоційну та культурну функції, дозволяючи мовцям виражати власне ставлення до ситуації, підкреслювати належність до певної спільноти та створювати невимушену атмосферу спілкування.

Особливу увагу було приділено функціонуванню сленгу в аудіовізуальному тексті. Встановлено, що саме в кіно та серіалах сленг набуває особливого значення, оскільки сприяє створенню природного й реалістичного мовлення персонажів, допомагає передати їхній соціальний статус, вік, емоційний стан та індивідуальні риси. Крім того, сленг у поєднанні з візуальними й звуковими компонентами аудіовізуального твору посилює емоційний вплив на глядача та виступає важливим носієм культурної інформації. Таким чином, сленг у сучасному медіапросторі слід розглядати не лише як мовне, а й як соціокультурне явище.

У ході дослідження також було проаналізовано типологію аудіовізуального перекладу та визначено основні способи передачі іншомовного медіаконтенту. З'ясовано, що аудіовізуальний переклад є складним багаторівневим процесом,

який поєднує мовні, технічні та культурні аспекти. Основними видами аудіовізуального перекладу є субтитрування, дублювання, синхронізація та закадровий переклад, кожен із яких має свої особливості, переваги й обмеження. Встановлено, що специфіка аудіовізуального перекладу полягає у необхідності врахування взаємодії вербального тексту із зображенням, інтонацією, мімікою та жестами персонажів. Саме тому перекладач повинен не лише точно передати зміст реплік, а й забезпечити їхню природність, стилістичну відповідність і синхронізацію з відеорядом.

Окрему увагу було приділено методологічним підходам до перекладу сленгу. Доведено, що переклад сленгових одиниць потребує комплексного підходу, який поєднує лінгвістичний, прагматичний і культурний аналіз. Перекладач повинен враховувати контекст висловлювання, емоційне забарвлення, комунікативну функцію сленгу та особливості цільової аудиторії. Встановлено, що буквальний переклад у більшості випадків не дозволяє адекватно передати стилістичний ефект оригіналу, тому важливу роль відіграють перекладацькі трансформації, зокрема компенсація, модуляція, конкретизація, генералізація та описовий переклад. Саме вони дають змогу адаптувати сленг до норм цільової мови та зберегти його прагматичний вплив.

У результаті дослідження було визначено, що переклад сленгу в аудіовізуальних текстах є одним із найскладніших завдань перекладацької практики, оскільки вимагає не лише мовної компетентності, а й глибокого розуміння культурного контексту, особливостей сучасної комунікації та специфіки медіапродукту. Успішне відтворення сленгу полягає не в буквальному копіюванні мовної форми, а у збереженні його функціонального, емоційного та стилістичного навантаження. Це особливо актуально для перекладу сучасних серіалів, де сленг виступає одним із ключових засобів створення автентичності мовлення персонажів і формування загальної атмосфери твору.

РОЗДІЛ II. Проблематика відтворення іспанського сленгу у телесеріалі «Паперовий будинок» українською мовою

2.1. Аналіз лексико-стилістичних особливостей телесеріалу «Паперовий будинок».

Телесеріал «Паперовий будинок» є одним із найяскравіших прикладів сучасного іспаномовного аудіовізуального продукту, у якому мовлення персонажів відіграє надзвичайно важливу роль у створенні емоційної атмосфери, розвитку сюжету та формуванні індивідуальних образів героїв. Однією з ключових особливостей серіалу є активне використання розмовної лексики, сленгу, вульгаризмів та кримінального жаргону, що робить мовлення максимально наближеним до живої сучасної іспанської мови. Саме тому лексико-стилістичний аналіз цього телесеріалу є важливим для дослідження особливостей функціонування сленгу в аудіовізуальному тексті та способів його подальшого перекладу українською мовою.

Мовлення персонажів у серіалі характеризується високим ступенем емоційності, спонтанності та експресивності. Герої часто використовують короткі емоційно насичені репліки, вигуки, просторіччя та лайливу лексику, що допомагає передати психологічний стан персонажів і створити атмосферу напруження. Особливу роль у серіалі відіграє саме сленг, оскільки він дозволяє максимально природно відобразити комунікацію між героями та підкреслити їхню належність до певного соціального середовища. Використання сленгових одиниць робить діалоги більш динамічними, живими та реалістичними, що є характерною рисою сучасного аудіовізуального дискурсу.

У телесеріалі активно використовується молодіжний сленг, який є невід'ємною частиною повсякденного мовлення сучасних іспанців. До найбільш уживаних сленгових одиниць належать слова «*tío*», «*vale*», «*guay*», «*flipar*», «*tronco*» та інші. Наприклад, слово «*tío*» у мовленні персонажів

використовується у значенні «чувак», «друге» або як нейтральне звертання до співрозмовника. Його регулярне використання надає діалогам невимушеності та створює ефект живого спілкування. Лексема «*guau*» уживається для вираження позитивної оцінки й означає «*класно*», «*круто*». Вона допомагає передати емоційний стан персонажів та створює атмосферу неформального спілкування. Слово «*flipar*» використовується у значенні «*бути шокованим*», «*втрачати контроль від здивування*» або «*шаленіти*». Подібна лексика надає мовленню персонажів природності та відображає особливості сучасної розмовної іспанської мови.

Важливе місце у серіалі займає кримінальний сленг, що безпосередньо пов'язано із тематикою пограбування та діяльністю злочинного угруповання. Персонажі регулярно використовують слова та вирази, характерні для кримінального середовища. Наприклад, лексема «*pasta*» вживається замість нейтрального слова «*dinero*» на позначення грошей. Використання саме цього слова допомагає зробити мовлення персонажів більш органічним і підкреслює їхню належність до неформального соціального середовища. Часто в серіалі зустрічається слово «*poli*», яке є скороченим розмовним варіантом слова «*policía*» та означає «*кон*», «*поліцейський*». Такі скорочення є характерною рисою сленгового мовлення та сприяють економії мовних засобів у швидкому діалогічному мовленні.

Особливу увагу привертають також фразеологічні сленгові конструкції. Одним із прикладів є вираз «*cargarse a alguien*», який означає «*прибрати когось*», «*вбити когось*». Використання евфемістичних сленгових конструкцій замість прямого позначення насильства створює характерну атмосферу кримінального дискурсу та відображає специфіку мовлення представників злочинного світу. Подібні вирази часто мають емоційно-оцінний характер і виконують не лише номінативну, а й стилістичну функцію.

Однією з найбільш помітних особливостей мовлення персонажів серіалу є активне використання вульгаризмів та лайливої лексики. Найчастіше в діалогах зустрічаються слова «*joder*», «*mierda*», «*coño*», «*hostia*». Вони використовуються у різних комунікативних ситуаціях і можуть виражати агресію, страх, здивування, роздратування, нервові напруження або емоційний шок. Особливо поширеним є слово «*joder*», яке є одним із найуживаніших іспанських вульгаризмів. Залежно від контексту воно може перекладатися як лайка, вигук роздратування або емоційний підсилювач. Часте використання цієї лексеми значно підсилює експресивність мовлення персонажів та створює атмосферу психологічної напруги.

Лексема «*mierda*» використовується героями для вираження негативних емоцій, невдоволення або страху. Вона може виступати як окремий вигук або бути частиною емоційно забарвлених висловлювань. Слово «*hostia*» у сучасній іспанській мові також має високий ступінь експресивності та залежно від ситуації може передавати подив, гнів або захоплення. Варто зазначити, що значна частина іспанських вульгаризмів має релігійне походження, однак у сучасному розмовному мовленні вони переважно втратили первинне сакральне значення та функціонують як емоційно-експресивні мовні одиниці.

Сленг у серіалі виконує низку важливих стилістичних функцій. Передусім він має емоційно-експресивну функцію, оскільки допомагає передати внутрішній стан персонажів, їхні переживання, страх, агресію або радість. Завдяки використанню сленгу діалоги стають більш психологічно насиченими. У багатьох сценах саме сленгові й лайливі вирази створюють атмосферу напруження та драматизму, особливо під час конфліктів, перестрілок або емоційних суперечок між героями.

Не менш важливою є характеротворча функція сленгу. Особливості мовлення персонажів допомагають глибше розкрити їхній характер, темперамент та соціальний статус. Наприклад, мовлення Токуо характеризується

високою емоційністю, імпульсивністю та значною кількістю експресивної лексики. Її репліки часто містять лайливі слова, вигуки та емоційно забарвлені висловлювання, що підкреслює нестабільність і темпераментність героїні. Натомість мовлення Berlin є більш стриманим, але водночас іронічним та домінантним. Персонаж часто використовує сарказм, жорсткі сленгові конструкції та мовні засоби, які підкреслюють його авторитарність і психологічну перевагу над іншими героями. У мовленні Denver переважає груба розмовна лексика та кримінальний жаргон, що допомагає створити образ імпульсивного персонажа.

Сленг у серіалі також виконує соціальну функцію. За допомогою мовлення глядач отримує інформацію про соціальне походження персонажів, їхній рівень освіти, життєвий досвід та належність до певного середовища. Використання кримінального жаргону та просторічної лексики підкреслює зв'язок героїв зі злочинним світом і створює ефект достовірності. Крім того, сленг допомагає відобразити взаємини між персонажами, рівень їхньої близькості або конфліктності. Наприклад, використання грубих сленгових звертань може свідчити як про агресію, так і про дружню неформальну комунікацію залежно від контексту.

Отже, телесеріал «Паперовий будинок» характеризується значною кількістю сленгової, розмовної та емоційно-експресивної лексики, що є важливою складовою його стилістичної організації. Використання молодіжного сленгу, кримінального жаргону, вульгаризмів та просторіччя забезпечує природність мовлення персонажів, підсилює емоційність діалогів і сприяє створенню яскравих індивідуальних образів героїв. Сленг у серіалі виконує емоційно-експресивну, характеротворчу, соціальну та реалістичну функції, що робить його важливим об'єктом дослідження у межах аудіовізуального перекладу.

2.2. Аналіз перекладу іспанського сленгу українською мовою.

Переклад іспанського сленгу українською мовою у телесеріалі «Паперовий будинок» є важливою складовою відтворення загальної стилістики твору, оскільки саме розмовна, жаргонна та емоційно забарвлена лексика формує мовну індивідуальність персонажів. У серіалі сленг не є випадковим елементом мовлення: він передає напруження ситуацій, характер взаємин між героями, їхній соціальний статус, психологічний стан і належність до кримінального або неформального середовища. Тому під час аналізу українського перекладу важливо враховувати не лише лексичне значення іспанських одиниць, а й те, наскільки вдало в дубляжі збережено їхню експресивність, розмовність і функцію в конкретному епізоді.

Основною метою перекладу стало не буквальне відтворення окремих лексичних одиниць, а передача емоційності, розмовного характеру мовлення персонажів та загальної стилістики кримінального аудіовізуального дискурсу. У більшості випадків перекладачі застосовують трансформації функціонального відповідника, стилістичної адаптації, компенсації, експресивної заміни, нейтралізації, фразеологічної заміни, конкретизації та евфемізації. Саме завдяки цим прийомам український дубляж зберігає природність мовлення персонажів і водночас адаптує іспанський сленг до українського мовного середовища.

Значну частину сленгової лексики серіалу становлять жаргонні слова, пов'язані з кримінальною тематикою. Наприклад, іспанське слово *polis*, що є розмовним скороченням від *policías*, в українському дубляжі перекладено як «*коти*» (2 серія, 00:03:15). У цьому випадку перекладачі застосували перекладацьку трансформацію функціонального відповідника, оскільки український жаргонізм «коти» має аналогічне стилістичне забарвлення та виконує ту саму комунікативну функцію, що й іспанський сленгізм. Подібний прийом використано й у перекладі слова *pasta*, яке в іспанському сленгу означає гроші. У репліці «¿Dónde vamos a meter tanta pasta?» перекладачі використали

український жаргонізм «бабло»: «Куди ми дінемо стільки бабла?» (2 серія, 00:22:00). Тут також застосовано трансформацію функціонального відповідника, оскільки слово «бабло» належить до кримінального та розмовного мовного регістру й повністю відповідає стилістиці оригіналу.

В українському дубляжі простежується тенденція до активного використання розмовних відповідників для передачі молодіжного сленгу. Наприклад, слово *crío*, яке буквально означає «дитина», у дубляжі перекладено як «сосунок» (2 серія, 00:04:42). Тут використано трансформацію експресивної заміни, оскільки український відповідник має значно сильніше емоційне та зневажливе забарвлення, ніж нейтральний буквальный переклад. Подібний прийом застосовано і в перекладі слова *chico*, яке в дубляжі передано як «малий» (2 серія, 00:09:44). У цьому випадку використано стилістичну адаптацію, адже перекладачі відмовилися від нейтрального варіанта «хлопець» і використали більш природний для українського розмовного мовлення відповідник. Аналогічно перекладено слово *piño*, яке також відтворено як «малий» (6 серія, 00:29:46). Це свідчить про прагнення перекладачів уніфікувати молодіжне мовлення персонажів і зробити його стилістично цілісним.

В окремих випадках перекладачі навпаки підсилюють експресію оригіналу. Наприклад, слово *seboñ*, яке має значення «товстун», у дубляжі передано як «малий жиробас» (2 серія, 00:10:29). Тут використано трансформацію стилістичного підсилення, оскільки український варіант звучить грубіше та емоційніше, ніж оригінал. Такий переклад допомагає точніше передати агресивний характер мовлення персонажа та конфліктність ситуації.

Особливої уваги заслуговує переклад лайливої та емоційно-експресивної лексики, яка є однією з найхарактерніших рис мовлення героїв серіалу. У репліці «*Tu puta mierda tienes en la cabeza*» переклад значно пом'якшили: «Що у тебе в голові?» (2 серія, 00:10:49). У цьому випадку перекладачі застосували трансформації нейтралізації та опущення, оскільки лайливі компоненти *puta* і

mierda повністю вилучені з українського дубляжу. Таке рішення дозволило уникнути надмірної грубості, однак водночас частково послабило емоційну експресію оригіналу.

Тенденція до часткового пом'якшення лайки простежується і в перекладі слова *coño*. Наприклад, репліку «¿Y de dónde coño vas a sacar pulmones?» перекладено як «І де ти, в біса, дістанеш легені?» (2 серія, 00:22:29). Тут перекладачі використали трансформації стилістичної адаптації та часткової нейтралізації вульгаризму, оскільки грубий іспанський вислів *coño* замінено м'якшим українським емоційним відповідником «в біса». Аналогічний прийом простежується і в перекладі репліки «¿Qué coño es esto?», яку відтворено як «Якого біса?» (12 серія, 00:02:16). У цьому випадку перекладачі також пом'якшують ступінь грубості, але зберігають емоційне напруження сцени.

Одним із найуживаніших сленгізмів у серіалі є звертання *tío*, яке в дубляжі стабільно перекладається як «чувак». Наприклад, репліку «Esto es alucinante, tío» перекладено як «Чувак, це просто обалдіти!» (2 серія, 00:39:03), а фразу «Eso es heroína, tío» — як «Це героїн, чувак» (3 серія, 00:18:41). В обох випадках використано трансформацію функціонального відповідника, оскільки слово «чувак» належить до того самого молодіжного розмовного регістру, що й іспанське *tío*. Завдяки цьому перекладачам вдалося зберегти природність мовлення персонажів та невимушену атмосферу спілкування.

У перекладі образливих слів перекладачі часто використовують емоційно близькі українські відповідники. Наприклад, слово *gilipollas* у репліці «He sido un gilipollas» перекладено як «Я вів себе як мудак» (3 серія, 00:27:10). Тут застосовано трансформацію експресивної заміни, оскільки український відповідник не є буквальним, однак повністю зберігає грубий та емоційно забарвлений характер висловлювання. Подібний прийом використано і в перекладі лайки *hijo de puta*, яку передано як «козел» (3 серія, 00:40:30). У цьому випадку застосовано функціональний відповідник із частковим пом'якшенням

експресії, оскільки рівень грубості українського варіанта є нижчим, ніж в оригіналі.

У репліці «*Tendrán cuatro colgados con caretas*» слово *colgados* перекладено як «придурки» (3 серія, 00:40:35). Тут використано трансформацію експресивної заміни, оскільки перекладачі передають не буквально значення слова, а його емоційно-зневажливу функцію. Схожий прийом застосовано і в перекладі фрази «*A tomar por culo*», яку передано як «*йде до бика*» (3 серія, 00:40:37). У цьому випадку використано нейтралізацію та компенсацію, адже грубий іспанський вислів замінено стилістично м'якшим українським відповідником із подібною емоційною функцією.

Цікавим є переклад словосполучення «*puto móvil*», яке в дубляжі відтворено як «*всратий телефон*» (3 серія, 00:47:32). Тут використано трансформації стилістичного підсилення та експресивної адаптації, оскільки український варіант звучить значно грубіше й емоційніше. Подібний прийом використано і в перекладі репліки «*¿Para qué cojones tenías que engañarme?*», яку передано як «*Навіщо ти, чорт забирай, мав мене обманути?*» (3 серія, 00:47:34). У цьому випадку перекладачі застосували функціональний відповідник і часткову нейтралізацію, замінивши грубий іспанський вульгаризм менш різким українським емоційним висловом.

Репліка «*Joder, tío*» перекладена як «*Чорт, чувак!*» (3 серія, 00:49:07). Тут одночасно використано дві трансформації: функціональний відповідник (*tío* — «чувак») та нейтралізацію (*joder* — «чорт»). Подібний прийом простежується і в перекладі фрази «*No me mires a la puta cara*», яку відтворено як «*Не дивись мені в обличчя, чорт забирай*» (3 серія, 00:49:36). У цьому випадку використано компенсацію, оскільки лайливий компонент *puta* не перекладається буквально, але емоційність репліки компенсується вставкою «чорт забирай».

У багатьох випадках український дубляж демонструє прагнення до адаптації емоційних вигуків відповідно до норм українського розмовного мовлення. Наприклад, репліку «*Tranquillos, joder*» перекладено як «*Тихо, блін*» (4 серія, 00:01:08). Тут використано трансформацію евфемізації, адже грубий іспанський вульгаризм замінено значно м'якшим українським відповідником. Подібна трансформація простежується і в перекладі вигуку «*¡Madre que lo parió!*», який відтворено як «*Чорт забирай*» (6 серія, 00:21:17). У цьому випадку використано функціональний відповідник та стилістичну адаптацію, оскільки перекладачі відмовилися від буквального перекладу й використали природний для української мови емоційний еквівалент.

Образливі висловлювання в дубляжі часто перекладаються за допомогою українських просторічних конструкцій. Наприклад, фразу «*Eres un cabrón de mierda*» перекладено як «*Ти клятий козел*» (4 серія, 00:03:22). Тут використано експресивну заміну, оскільки український варіант зберігає образливий характер висловлювання, хоча й не відтворює всієї грубості оригіналу. Репліку «*Eres una zorra*» перекладено як «*Ти шлюха!*» (12 серія, 00:04:56). У цьому випадку переклад є майже буквальним, тому можна говорити про прямий переклад із повним збереженням емоційного забарвлення.

У серіалі також зустрічаються сленгові та фразеологізовані конструкції, які перекладачі адаптують за допомогою українських відповідників. Наприклад, вислів «*te vendría bien un buen teneo*» перекладено як «*Мені б не завадила розрядка*» (6 серія, 00:33:10). Тут використано трансформації описового перекладу та евфемізації, оскільки сексуальний підтекст оригіналу передано значно м'якше. Слово *vale* перекладено як «*ну добре*» (8 серія, 00:05:55), що є прикладом функціонального відповідника без втрати розмовності.

У перекладі молодіжного сленгу перекладачі також активно використовують нейтрально-розмовні відповідники. Наприклад, словосполучення «*un grupo de chavales*» перекладено як «*група підлітків*» (8

серія, 00:06:00). Тут застосовано трансформацію нейтралізації сленгу, адже слово *chavales* має більш розмовний характер, ніж український відповідник. Водночас репліка «*Eres la hostia*» передана як «*Ти крутий*» (8 серія, 00:22:53). У цьому випадку використано функціональний відповідник, який добре передає позитивно-емоційне значення вислову.

Цікавим прикладом є переклад репліки «*Ese tío está haciendo un puñetero show*», яку відтворено як «*Цей чувак влаштував справжній цирк*» (8 серія, 00:24:26). Тут використано компенсацію та стилістичну адаптацію, оскільки прикметник *puñetero* не перекладається буквально, а його експресія передається через словосполучення «*справжній цирк*». Слово *soplón* перекладено як «*стукач*» (8 серія, 00:25:25). У цьому випадку використано функціональний відповідник із кримінального жаргону.

У процесі перекладу сленгових одиниць перекладачі нерідко вдаються до функціональних відповідників, які дозволяють зберегти розмовний характер мовлення персонажів. Наприклад, слово *pringado* перекладено як «*невдаха*» (9 серія, 00:17:42). У цьому випадку використано експресивну заміну, оскільки український відповідник передає негативно-оцінне значення оригіналу та звучить природно в розмовному контексті. Репліку «*No seas capullo*» відтворено як «*Не будь ідіотом*» (10 серія, 00:11:25). Тут застосовано функціональний відповідник, який зберігає образливий характер висловлювання без буквального перекладу. Подібний прийом спостерігається і в перекладі слова *pringar* як «*влипнути*» (11 серія, 00:26:08), де використано стилістичну адаптацію для передачі розмовного забарвлення оригіналу. Крім того, вислів «*Está hecho polvo*» перекладено як «*Він геть розбитий*» (12 серія, 00:31:44). У цьому випадку застосовано фразеологічну заміну, завдяки якій вдалося зберегти емоційний стан персонажа та природність мовлення українською мовою.

Фразеологічні конструкції також адаптуються відповідно до української мовної традиції. Наприклад, вираз *meter la pata* перекладено як «*облажатися*»

(12 серія, 00:08:34). Тут використано трансформацію фразеологічної заміни, оскільки іспанський стійкий вислів передано українським фразеологічним аналогом із подібним значенням та стилістичним ефектом. Подібний прийом спостерігається і в перекладі фрази «*que te reguen un tiro*», яку передано як «поки мене прикінчать». У цьому випадку перекладачі застосували трансформації конкретизації та стилістичної адаптації, адже українське слово «прикінчать» краще відповідає кримінальному стилю серіалу та точніше передає характер ситуації.

Отже, аналіз українського дубляжу телесеріалу «Паперовий будинок» демонструє, що під час перекладу іспанського сленгу перекладачі найчастіше використовували функціональні відповідники, стилістичну адаптацію, експресивну заміну, компенсацію, нейтралізацію, евфемізацію та фразеологічну заміну. Завдяки цим трансформаціям український переклад зберігає динамічність, емоційність і кримінальну атмосферу оригіналу, а мовлення персонажів звучить природно та стилістично цілісно.

2.3. Оцінка збереження емоційного забарвлення при перекладі іспанського сленгу у телесеріалі «Паперовий будинок» українською мовою

Одним із найважливіших завдань аудіовізуального перекладу є збереження емоційного забарвлення оригінального тексту. Особливо складним це завдання стає під час перекладу сленгу, оскільки сленгові одиниці виконують не лише комунікативну, а й емоційно-експресивну функцію. У телесеріалі «Паперовий будинок» сленг є невід'ємною частиною мовлення персонажів і використовується для передачі напруження, агресії, страху, іронії, сарказму та невимуженості у спілкуванні. Саме через особливості мовлення розкриваються характери героїв, їхній психологічний стан і специфіка взаємин між ними.

Аналіз українського дубляжу показує, що перекладачам загалом вдалося зберегти емоційну атмосферу оригіналу та відтворити основні стилістичні особливості мовлення персонажів. Значну роль у цьому відіграло використання українських розмовних конструкцій, жаргонізмів та експресивно забарвленої лексики, які забезпечують природне звучання діалогів. Завдяки цьому мовлення персонажів не сприймається штучним або надто літературним, а зберігає динамічність і невимушеність, характерні для оригінального серіалу.

Особливо успішно в українському перекладі відтворено молодіжний і кримінальний сленг. Перекладачі активно використовують функціональні відповідники та стилістичну адаптацію, що дозволяє передати соціальне середовище персонажів і загальну атмосферу кримінального дискурсу. Українські жаргонізми органічно вписуються в діалоги та допомагають зберегти емоційне напруження сцен. У багатьох випадках переклад навіть підсилює експресивність оригіналу за рахунок використання більш емоційних або грубих українських відповідників.

Водночас у процесі перекладу простежується тенденція до пом'якшення обценної та надмірно грубої лексики. Для цього перекладачі використовують трансформації нейтралізації, евфемізації та опущення окремих лайливих компонентів. У результаті частина реплік втрачає певний рівень агресивності та емоційної різкості, притаманної іспанському оригіналу. Це можна пояснити прагненням адаптувати дубляж до ширшої української аудиторії та уникнути надмірного використання ненормативної лексики.

Попри це, навіть у випадках пом'якшення вульгаризмів перекладачі намагаються компенсувати втрату експресії за допомогою інших стилістично забарвлених засобів. Для цього використовуються емоційні вигуки, просторічні конструкції, розмовні фразеологізми та експресивна інтонація. Завдяки такій компенсації загальне емоційне сприйняття сцен залишається близьким до

оригіналу, а персонажі зберігають свою індивідуальність і характерну манеру мовлення.

Важливо також зазначити, що емоційне забарвлення в аудіовізуальному перекладі залежить не лише від лексичного наповнення реплік, а й від інтонації, темпу мовлення, акторської гри та контексту сцени. Саме тому навіть за умов часткової нейтралізації окремих сленгових елементів український дубляж загалом успішно передає напруження, конфліктність і психологічну динаміку серіалу.

Отже, український переклад телесеріалу «Паперовий будинок» загалом успішно зберігає емоційне забарвлення іспанського сленгу. Найефективніше в дубляжі відтворено молодіжний та кримінальний сленг, тоді як обценна лексика часто зазнає пом'якшення або часткової нейтралізації. Попри це, завдяки використанню функціональних відповідників, стилістичної адаптації та компенсації перекладачам вдалося зберегти загальну емоційність, динамічність і стилістичну цілісність мовлення персонажів.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ II

У другому розділі було проаналізовано особливості відтворення іспанського сленгу в українському дубляжі телесеріалу «Паперовий будинок» та досліджено способи збереження його емоційного забарвлення. Проведений аналіз показав, що сленг у серіалі є важливим елементом мовної організації тексту, оскільки виконує емоційно-експресивну, характеротворчу та соціальну функції. Використання молодіжного сленгу, кримінального жаргону, просторіччя та вульгаризмів забезпечує природність мовлення персонажів і сприяє створенню напруженої атмосфери серіалу.

У результаті аналізу українського дубляжу було встановлено, що перекладачі прагнули не до буквального відтворення сленгових одиниць, а до передачі їхньої стилістичної функції та емоційного впливу на глядача. Для цього

активно використовувалися різні перекладацькі трансформації, зокрема функціональний відповідник, стилістична адаптація, експресивна заміна, компенсація, нейтралізація, евфемізація, конкретизація, описовий переклад, опущення та фразеологічна заміна. Саме завдяки цим трансформаціям український дубляж звучить природно та відповідає особливостям сучасного розмовного мовлення.

Аналіз показав, що найуспішніше в українському перекладі відтворено молодіжний і кримінальний сленг, оскільки українська мова має достатню кількість функціонально близьких жаргонізмів і розмовних конструкцій. Використання стилістично наближених відповідників дозволило зберегти динамічність діалогів, емоційність реплік і соціальну характеристику персонажів. Водночас під час перекладу обценної лексики простежується тенденція до пом'якшення або часткової нейтралізації грубих висловів. Це пояснюється прагненням адаптувати дубляж до української аудиторії та уникнути надмірного використання ненормативної лексики.

Попри часткову втрату грубості окремих сленгових одиниць, перекладачам загалом вдалося зберегти емоційне забарвлення оригіналу. Компенсація втрати експресії здійснювалася за допомогою емоційно забарвленої розмовної лексики, просторічних конструкцій, фразеологізмів та стилістично сильних українських відповідників. У результаті український дубляж успішно передає напруження, конфліктність і психологічну динаміку серіалу, а мовлення персонажів залишається природним, емоційним і стилістично цілісним.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

У дипломній роботі було досліджено стилістичні аспекти перекладу іспанського сленгу українською мовою на матеріалі телесеріалу «Паперовий будинок». У процесі дослідження було встановлено, що сленг є важливим елементом сучасного аудіовізуального дискурсу, оскільки виконує не лише комунікативну, а й емоційно-експресивну, характеротворчу, соціальну та прагматичну функції. Сленгові одиниці сприяють створенню ефекту природного мовлення, допомагають передати психологічний стан персонажів, їхній соціальний статус, вік, належність до певного середовища та особливості міжособистісних взаємин.

У теоретичній частині роботи було розглянуто основні підходи до визначення поняття сленгу, його види та функції в аудіовізуальному тексті. Встановлено, що сленг є динамічним і культурно маркованим шаром лексики, який постійно змінюється під впливом соціальних і культурних процесів. Особливу увагу було приділено специфіці функціонування сленгу в аудіовізуальному дискурсі, де його значення посилюється взаємодією мовлення з візуальним рядом, інтонацією, мімікою та жестами персонажів.

У ході дослідження також було проаналізовано типологію аудіовізуального перекладу та визначено його основні види: субтитрування, дублювання, синхронізацію та закадровий переклад. З'ясовано, що аудіовізуальний переклад є складним багаторівневим процесом, який потребує врахування не лише мовних, а й технічних, культурних та прагматичних чинників. Встановлено, що переклад сленгу є одним із найскладніших аспектів аудіовізуального перекладу, оскільки перекладач повинен зберегти не тільки зміст висловлювання, а й його стилістичне та емоційне навантаження.

У практичній частині роботи було проаналізовано особливості перекладу іспанського сленгу українською мовою в телесеріалі «Паперовий будинок». Аналіз показав, що мовлення персонажів характеризується високим рівнем

експресивності, значною кількістю молодіжного сленгу, кримінального жаргону, просторіччя та вульгаризмів. Саме ці мовні засоби формують стилістичну своєрідність серіалу та забезпечують реалістичність діалогів.

У результаті дослідження було встановлено, що під час перекладу сленгу українською мовою перекладачі найчастіше використовували такі перекладацькі трансформації, як функціональний відповідник, стилістична адаптація, експресивна заміна, компенсація, нейтралізація, евфемізація, конкретизація, описовий переклад, опущення та фразеологічна заміна. Найефективнішими виявилися функціональні відповідники та стилістична адаптація, оскільки саме вони дозволили зберегти природність мовлення персонажів і передати загальну атмосферу серіалу.

Дослідження показало, що український дубляж загалом успішно відтворює емоційне забарвлення іспанського сленгу. Особливо вдало перекладено молодіжний і кримінальний сленг, адже українська мова має достатню кількість стилістично близьких розмовних та жаргонних відповідників. Водночас під час перекладу обценної лексики спостерігається тенденція до пом'якшення або часткової нейтралізації грубих висловів. Попри це, перекладачі часто компенсують втрату експресії за допомогою інших емоційно забарвлених мовних засобів, що дозволяє зберегти загальний прагматичний ефект оригіналу.

Отже, переклад іспанського сленгу в аудіовізуальних текстах є складним процесом, який вимагає від перекладача не лише високого рівня мовної компетентності, а й глибокого розуміння культурного контексту, стилістичних особливостей тексту та специфіки цільової аудиторії. Успішне відтворення сленгу полягає не у буквальному перекладі окремих мовних одиниць, а у збереженні їхньої функції, емоційного впливу та стилістичної ролі в тексті. Проведене дослідження підтвердило, що адекватний переклад сленгу є важливою умовою збереження автентичності аудіовізуального твору та забезпечення повноцінного сприйняття його українською аудиторією.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ, 2004. 342 с.
2. Байтерякова Н. Ю., Безсонова В. А. Особливості передачі жаргонізмів і просторіччя при дублюванні англомовних кінокомедій (на прикладі серіалу «Бруклін 9-9»). Мелітополь, 2022. С. 103–107.
3. Бибик С. Диференційні ознаки розмовно-побутового стилю літературної мови // Українська мова. 2011. № 4. С. 22–31.
4. Варга Н. І., Зикань Х., Берта Е. Вступ до перекладознавства : навчально-методичний посібник / уклад. Н. І. Варга, Х. В. Зикань, Е. Е. Берта. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2023. 138 с.
5. Великорода Ю., Тороній Д. Відтворення авторської картини світу в аудіовізуальному перекладі: дублювання та субтитрування (на матеріалі перекладу серіалу «Відьмак») // Folium. 2023. Спецвипуск. С. 40–47.
6. Гарбера С. Г. Прагматично-функційні аспекти іспанського молодіжного сленгу // Folium. 2023. № 1. С. 26–32.
7. Гриценко В. В., Ясинська Т. Культурологічний аспект у перекладі. Бостон, 2022. С. 105–110.
8. Дудик П. С. Стилїстика української мови. Київ, 2005. 368 с.
9. Дзюбишина-Мельник Н. Я. Сучасний жаргон і сучасне розмовне мовлення // Наукові записки НаУКМА. 2002. Т. 20. С. 14–18.
10. Єлісеєва С. В. Аудіовізуальний переклад як один із аспектів процесу євроінтеграції // Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. Миколаїв, 2021. Т. 32 (71), № 2, ч. 2. С. 30–33.
11. Єрмоленко С. Я. Сучасна українська лінгвостилїстика: співвідношення теорії і методів. Київ, 2012. № 11. С. 23–32.
12. Жулавська О. О. Теоретичні та практичні аспекти англо-українського перекладу. Суми : Сумський державний університет, 2023. 166 с.

13. Каламбет Я. І., Одновол В. Я. Дублювання vs субтитрування в англomовному кінодискурсі (на матеріалі фільму «Загублена») // Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. Івано-Франківськ, 2021. Т. 32 (71), № 5, ч. 1. С. 245–250.
14. Кіщенко Ю. В. Поняття точності та адекватності перекладу художнього тексту // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика». Херсон, 2009. Вип. 10. С. 249–253.
15. Конкульовський В. Про специфіку роботи перекладача кінотекстів // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Лінгвістика». Херсон, 2011. Вип. 14. С. 241–244.
16. Ковтун О. В. Сленгізми та жаргонізми в сучасній українській прозі в аспекті перекладу. Острог, 2017. Вип. 68. С. 11–16.
17. Кочерган М. П. Загальне мовознавство. Київ, 2010. 464 с.
18. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу. Вінниця : Нова Книга, 2017. 448 с.
19. Кузенко Г. М., Лютянська Н. І. Audiovisual Translation: Theory and Practice. Миколаїв, 2024. 108 с.
20. Левченко Т. М. Номінативні особливості аргю // Соціум. Документ. Комунікація. Переяслав-Хмельницький, 2016. Вип. 2. С. 91–105.
21. Литвин І. Перекладознавство. Черкаси, 2014. 288 с.
22. Матіяш-Гнедюк І., Карпа І. Синтаксичні особливості перекладу кінотексту телевізійного серіалу «Історія Лізі» Стівена Кінга // Folium. 2025. № 7. С. 160–166.
23. Палій К. В., Лупай О. Ю. Переклад сленгу в аудіовізуальному контенті: виклики та доцільність використання в медіапродукції. Полтава, 2024. Вип. 69, т. 2. С. 23–26.
24. Пашкова А. В. Сучасний іспанський сленг: вплив графічних скорочень в SMS та інтернеті на фонетику // Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Методика викладання іноземних

- мов. Харків, 2016. Вип. 83. С. 162–167.
25. Перванчук Т. Б. Аудіовізуальний переклад: основні види та особливості // Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. Луцьк, 2021. Т. 32 (71), № 4, ч. 2. С. 121–126.
26. Редчиць Т. В., Багач І. Г. Адаптація культурноспецифічних елементів у перекладі з німецької мови // Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. Київ, 2025. Т. 36 (75), № 3, ч. 1. С. 158–163.
27. Солодка А. К. Перекладацький процес як феномен міжкультурної комунікації // Молодий вчений. Миколаїв, 2018. № 4.4 (56.4). С. 113–116.
28. Чередниченко О. Переклад і перекладознавство в незалежній Україні: підсумки та перспективи // Стиль і переклад. Київ, 2022. Вип. 1 (8). С. 18–81.
29. Чуланова Г. В., Харченко В. Ю. Тексточентричний підхід до перекладу // Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Соціальні комунікації. Суми, 2020. Т. 31 (70), № 4, ч. 2. С. 208–212.
30. Шапочка К. А. Взаємодія культури і перекладу // Молодий вчений. Миколаїв, 2017. № 4.1 (44.1). С. 140–143.
31. Bozza B. El lenguaje juvenil en la vanguardia de la innovación. El léxico de los jóvenes españoles e italianos. Venezia, 2024. 149 c.
32. Díaz Cintas J. The Didactics of Audiovisual Translation. Amsterdam ; Philadelphia : John Benjamins Publishing Company, 2008. 263 c.
33. Díaz Cintas J., Remael A. Audiovisual Translation: Subtitling. New York : Routledge, 2014. 272 c.
34. Díaz Cintas J., Remael A. Subtitling: Concepts and Practices. Abingdon ; New York : Routledge, 2021. 292 c.
35. Hernández Alonso C. El lenguaje coloquial juvenil. Madrid : Editorial Fundamentos, 1991. С. 11–20.
36. Newmark P. A Textbook of Translation. Hemel Hempstead : Prentice Hall International (UK) Ltd, 1988. 292 c.
37. Nida E. A. Toward a Science of Translating. New York : Harper & Row, 1964. 331

с.

38. Пым А. Exploring Translation Theories. New York : Routledge, 2014. 178 с.

Лексикографічні джерела:

39. Грінченко Б. Словник української мови [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://hrinchenko.com/> (дата звернення: 04.05.2026).

40. Словник української мови : у 20 т. [Електронний ресурс] / Український мовно-інформаційний фонд НАН України. Режим доступу: <https://sum20ua.com/> (дата звернення: 10.05.2026).

41. Diccionario de la lengua española [Електронний ресурс] / Real Academia Española. Режим доступу: <https://dle.rae.es/> (дата звернення: 25.05.2026).

Джерела ілюстративного матеріалу:

42. Телесеріал «Паперовий будинок» (La Casa de Papel) [Електронний ресурс]. URL: <https://paperovyy-budynok.net/238-subtitles/1-season/12-episode> (дата звернення: 02.05.2026).

RESUMEN

La relevancia del tema radica en el creciente papel de los productos audiovisuales en la comunicación intercultural contemporánea. En las condiciones de globalización y desarrollo acelerado de las tecnologías digitales, las películas, series y otros productos mediáticos se han convertido en una de las principales fuentes de información sobre las culturas, tradiciones y peculiaridades lingüísticas de diferentes pueblos. En este contexto, la traducción audiovisual desempeña una función fundamental, ya que permite adaptar los contenidos extranjeros a las necesidades de la audiencia receptora y garantizar la transmisión no solo del significado del mensaje original, sino también de sus características estilísticas, pragmáticas y culturales.

Uno de los problemas más complejos de la traducción audiovisual es la reproducción del lenguaje coloquial y, en particular, del argot. El argot constituye una capa léxica dinámica, expresiva y socialmente condicionada que refleja las características culturales y comunicativas de una comunidad lingüística determinada. Su uso en los textos audiovisuales contribuye a la caracterización de los personajes, a la creación de la naturalidad del discurso y a la transmisión de emociones. Sin embargo, la traducción de estas unidades presenta numerosas dificultades debido a la ausencia de equivalentes directos, las diferencias culturales y la necesidad de preservar el efecto comunicativo del original.

La serie española *La casa de papel* constituye un material especialmente adecuado para este tipo de investigación, ya que se caracteriza por una elevada frecuencia de expresiones coloquiales, argot juvenil, jerga criminal y vulgarismos. Estas unidades desempeñan un papel importante en la construcción de la identidad lingüística de los personajes y en la creación de la atmósfera narrativa de la serie. Por ello, el análisis de su traducción al ucraniano permite examinar los principales mecanismos utilizados por los traductores para reproducir elementos estilísticamente marcados en el contexto audiovisual.

El objetivo del estudio consiste en analizar los aspectos estilísticos de la traducción del argot español al ucraniano a partir del material de la serie de televisión *La casa de papel*.

Para alcanzar este objetivo se plantearon las siguientes tareas:

- determinar la esencia del argot como fenómeno lingüístico y describir sus principales características;
- analizar las funciones del argot en los textos audiovisuales;
- estudiar la tipología de la traducción audiovisual;
- examinar los principales enfoques metodológicos para la traducción del argot;
- analizar las características léxico-estilísticas de la serie *La casa de papel*;
- investigar las particularidades de la traducción del argot español al ucraniano;
- evaluar el grado de conservación de la carga emocional y expresiva del argot en la traducción.

El objeto de investigación es el argot español en los textos audiovisuales.

El sujeto de investigación son las particularidades estilísticas de la traducción del argot español al ucraniano.

La novedad científica del trabajo consiste en un análisis integral de los aspectos estilísticos de la traducción del argot español al ucraniano teniendo en cuenta factores lingüísticos, pragmáticos y culturales. Se presta especial atención a la conservación de la expresividad, la carga emocional y las funciones comunicativas de las unidades de argot en el proceso de traducción audiovisual.

La importancia teórica del estudio radica en la profundización de los conocimientos sobre el argot como fenómeno lingüístico y sobre las peculiaridades de

su funcionamiento en los textos audiovisuales. Asimismo, el trabajo contribuye al desarrollo de enfoques metodológicos para el análisis de las estrategias de traducción aplicadas a la reproducción de elementos léxicos estilísticamente marcados.

La importancia práctica consiste en que los resultados obtenidos pueden utilizarse en la práctica de la traducción audiovisual, especialmente en el doblaje y la adaptación de productos audiovisuales para el público ucraniano. Además, las conclusiones del estudio pueden servir como material didáctico para la formación de futuros traductores.

Para alcanzar los objetivos planteados se emplearon diversos métodos de investigación. El método descriptivo permitió caracterizar el argot y sus funciones en el discurso audiovisual. El método comparativo se utilizó para confrontar las unidades de argot españolas con sus equivalentes ucranianos en el doblaje de la serie. El método de análisis de transformaciones traductológicas permitió identificar los principales procedimientos empleados para reproducir el argot en la lengua meta. El análisis contextual facilitó el estudio de los significados de las unidades léxicas en situaciones comunicativas concretas, mientras que el análisis pragmático permitió evaluar la conservación del impacto emocional y comunicativo del original.

La base empírica de la investigación está constituida por las unidades de argot presentes en la serie española *La casa de papel* y sus correspondientes traducciones al ucraniano en la versión doblada.

En la parte teórica del trabajo se examinaron los principales enfoques científicos relacionados con la definición del concepto de argot, sus funciones y su clasificación. El análisis mostró que el argot representa una variedad léxica altamente dinámica y culturalmente marcada que evoluciona constantemente bajo la influencia de factores sociales y culturales. Se determinó que las funciones más importantes del argot en los textos audiovisuales son la función expresiva, identificadora, caracterizadora, social y pragmática.

Asimismo, se estudiaron los principales tipos de traducción audiovisual, entre ellos el doblaje, la subtitulación, la traducción superpuesta y la sincronización. Se comprobó que la traducción audiovisual constituye un proceso complejo que requiere tener en cuenta factores lingüísticos, culturales, técnicos y pragmáticos. En este contexto, la traducción del argot representa una de las tareas más difíciles para el traductor, ya que implica conservar simultáneamente el significado, el estilo y la función comunicativa de los enunciados originales.

La parte práctica se dedicó al análisis de las peculiaridades léxico-estilísticas de la serie *La casa de papel* y a la investigación de los procedimientos empleados para traducir el argot español al ucraniano. El estudio demostró que el discurso de los personajes contiene una gran cantidad de expresiones pertenecientes al argot juvenil, la jerga criminal, el lenguaje coloquial y los vulgarismos. Estos recursos lingüísticos desempeñan un papel fundamental en la creación de la autenticidad de los diálogos y en la caracterización de los personajes.

El análisis de los ejemplos permitió identificar las transformaciones traductológicas más frecuentes utilizadas en el doblaje ucraniano. Entre ellas destacan el equivalente funcional, la adaptación estilística, la sustitución expresiva, la compensación, la neutralización, la eufemización, la concretización, la traducción descriptiva, la omisión y la sustitución fraseológica.

Los resultados obtenidos muestran que el equivalente funcional y la adaptación estilística son las estrategias más eficaces para reproducir el argot español en ucraniano. Gracias a estos procedimientos, los traductores logran preservar la naturalidad del discurso, mantener la caracterización de los personajes y reproducir el efecto pragmático del texto original.

El estudio también reveló que la traducción del argot juvenil y de la jerga criminal suele realizarse con éxito debido a la existencia de numerosos equivalentes estilísticamente cercanos en la lengua ucraniana. Sin embargo, en el caso de los

vulgarismos y las expresiones obscenas se observa una tendencia a la atenuación y neutralización parcial de la carga expresiva. A pesar de ello, los traductores suelen compensar estas pérdidas mediante otros recursos lingüísticos emocionalmente marcados, lo que permite conservar el efecto comunicativo general del original.

Las observaciones realizadas confirman que la traducción del argot en los textos audiovisuales no consiste en una reproducción literal de unidades léxicas aisladas, sino en la transmisión de sus funciones estilísticas, emocionales y pragmáticas. El traductor debe tener en cuenta el contexto cultural, las expectativas de la audiencia receptora y las características específicas del medio audiovisual para lograr una adaptación adecuada.

En conclusión, la investigación demuestra que la traducción del argot español al ucraniano constituye un proceso complejo que exige un elevado nivel de competencia lingüística, sensibilidad cultural y conocimiento de las particularidades de la traducción audiovisual. Los resultados obtenidos confirman que la preservación de la función comunicativa y del efecto emocional del argot es más importante que la reproducción literal de sus componentes léxicos. El estudio realizado permite concluir que una traducción adecuada del argot contribuye significativamente a la conservación de la autenticidad de la obra audiovisual y garantiza una percepción plena del producto por parte del público ucraniano.